

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/56/2021
Identifikačné číslo spisu: 1412206891
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1412206891.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petrikovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcu W. O., bývajúceho v W., zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti žalovanému P. N., bývajúcemu v W., zastúpenému JUDr. Dušanom Kolesárom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Laurinská 12, o zaplatenie kúpnej ceny zmenky, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6C/86/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2020 sp. zn. 8Co/60/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 12. septembra 2017, č. k. 6C/86/2012-259 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia žalovanej istiny titulom uzavretej zmluvy o predaji zmenky z 12. februára 2001 a rovnako sa domáhal jej zaplatenia titulom náhrady škody.

1.1. Vychádzal zo skutkového stavu, že sporové strany uzatvorili zmluvu, označenú ako Mimosmēnečné ujednání (ďalej len „ujednání“), z ktorej vyplýva, že spoločnosť GC System a. s., so sídlom Špitálka 41, Brno, zastúpená predsedom predstavenstva G. Q., vystavila 14. januára 1998 vlastnú zmenku znejúcu na sumu 3.240.000 Kč; zmenka bola vystavená na meno žalobcu. Dňa 31. januára 2001 bola táto zmenka prevedená na rad žalovaného. Žalovaný sa v ujednání zaviazal, že pre prípad, ak nebude zmenková suma zaplatená najneskôr do 08. februára 2001, splnomocní P. Q. na podanie návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zaplatenie sumy 3.240.000 Kč s príslušenstvom. Žalobca so žalovaným v ujednání dohodli, že kúpna cena za prevod zmenky je 3.240.000 Kč, ktorú mal žalovaný uhradiť po právoplatnom skončení súdneho konania, v ktorom bude žalovaná spoločnosť GC System a. s. povinná uhradiť zmenkovú sumu s príslušenstvom. Splatnosť kúpnej ceny bola dohodnutá v termíne do 14 dní odo dňa, kedy bude vymožená čiastka pripísaná na účet žalovaného. Účastníci dohody sa ďalej

dohodli, že pokiaľ žalovaný nespĺnomocní najneskôr do 10. februára 2001 P. na podanie žaloby na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 3.240.000 Kč s príslušenstvom, titulom vystavenej zmenky, zaväzuje sa žalovaný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 3.240.000 Kč. Z fotokópie uznesenia Krajského súdu v Brne sp. zn. 5Cm/113/2001 zo 07. októbra 2009 v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 4Cmo/490/2009 z 05. januára 2010 zistil, že konanie vedené na Krajskom súde v Brne pod sp. zn. 5Cm/113/2001, vo veci žalobcu: P. N. proti žalovanému: GC System a. s., o zaplatenie 3.240.000 Kč z vystavenej zmenky, bolo z dôvodu späťvzatia žaloby zastavené, zmenkový platobný rozkaz bol zrušený a o trovách bolo rozhodnuté tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že uplatnenú sumu žiada už titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla tým, že žalovaný, ako žalobca v konaní vedenom na Krajskom súde v Brne pod sp. zn. 5Cm/113/2001, zbral žalobu o zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 3.240.000 Kč späť, čím zmaril vyplatenie kúpnej ceny zmenky.

1.2. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa § 3 ods. 1, § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. (Zmenkový a šekový zákon), § 36 ods. 2, 5, § 588, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že podľa Mimosmēnečného ujednání zo dňa 12. februára 2001 bolo vyplatenie kúpnej ceny za prevod zmenky viazané na odkladaciu podmienku, a to takú, že žalovaný uhradí žalobcovi cenu prevedenej zmenky do 14 dní po pripísaní vymoženej čiastky zmenky na jeho účet. Žalobca nepreukázal, že by došlo k pripísaniu zmenkovej sumy na účet žalovaného, a teda nepreukázal splnenie odkladacej podmienky, ktorá by prezumovala dôvodnosť podanej žaloby. Nemal preto preukázané, že by žalobca mal nárok na žalovanú istinu, keďže nepreukázal splnenie podstatnej podmienky uvedenej v ujednání. Zaoberal sa aj prípadnou existenciou zodpovednosti žalovaného za žalobcom tvrdenú škodu, ktorá mu vznikla tým, že žalovaný zbral späť žalobu, ktorou si uplatňoval cenu zmenky, pričom konštatoval, že strana v konaní má neobmedzené dispozičné právo nakladať s predmetom sporu, a to podaním žaloby alebo jej späťvzatím, a preto žalovaný, ktorý podal návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, bol oprávnený zobrať tento návrh späť a takýto úkon žalovaného v predmetnom zmenkovom konaní nie je protiprávnym úkonom, ktorý by mohol byť predpokladom vyvodenia zodpovednosti za škodu. Keďže nebol preukázaný základný atribút vyvodenia zodpovednosti za škodu - existencia protiprávneho úkonu, nemohol dospieť k záveru o zodpovednosti žalovaného za zmarenie výplaty ceny zmenky. Poznamenal, že výpoveďou svedka G. a žalovaného, bolo preukázané, že sporná zmenka bola zaplatená. Aj bez ohľadu na túto skutočnosť, teda, či došlo alebo nedošlo k zaplateniu ceny zmenky, žalovanému nič nebránilo urobiť procesný úkon (späťvzatie žaloby), za ktorý ale nemôže byť postihnutý. Vzhľadom na to zamietol aj všetky ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania (dopyty na Notársky centrálny register zápisník SR a ČR a zisťovanie rodného čísla svedka U. N.), keď dokazovanie týmto smerom by nevedlo k objasneniu veci a nemalo by vplyv na meritórne rozhodnutie. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 29. septembra 2020 sp. zn. 8Co/60/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru, že pri posudzovaní, či konanie žalovaného spočívajúce v späťvzatí žaloby ako žalobcom v zmenkovom konaní, možno považovať za zmarenie splnenia odkladacej podmienky, na ktorú bolo viazané zaplatenie kúpnej ceny zmenky, nemožno vychádzať len z toho, či v zmenkovom konaní bolo alebo nebolo preukázané zaplatenie zmenkovej sumy. Potrebné je vychádzať z toho, že späťvzatie žaloby je dispozitívnym úkonom so žalobou v občianskom súdnom konaní, vykonanie ktorého je právom strany sporu na strane žalobcu, a preto je potrebné prihliadať na všetky okolnosti, za ktorých bol tento úkon žalovaným vykonaný. V danom prípade sa žalovaný v Mimosmēnečnom ujednání z 12. februára 2001 zaviazal, že pre prípad, ak nebude zmenková čiastka zaplatená najneskôr do 08. februára 2001, spĺnomocní P. Q. na podanie návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zaplatenie sumy 3.240.000 Kč s príslušenstvom. Túto svoju povinnosť si žalovaný splnil a v začatom konaní pokračoval niekoľko rokov, i keď v súvislosti s týmto konaním boli podané žalovanou spoločnosťou trestné oznámenia, a to aj na žalovaného, ktorú skutočnosť potvrdil svedok U. N. a vzhľadom na prebiehajúce trestné konania súvisiace so zmenkou, bolo zmenkové konanie prerušené od 18. decembra 2001 do 07. októbra 2009, kedy Krajský súd v Brne rozhodol o pokračovaní v konaní, zrušil vydaný zmenkový

platobný rozkaz a konanie zastavil vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom. Nielen výpoveďou žalovaného, ale aj výpoveďami oboch vypočutých svedkov, bolo preukázané, že žalovaná spoločnosť v zmenkovom konaní namietala, že zmenková suma bola zaplatená. Svedok G. vo svojej výpovedi uviedol, že o tomto má doklady a v zmenkovom konaní bolo vykonané dokazovanie výsluchom svedkov, a to manželky, účtovníka a ďalších osôb. Uvedené okolnosti, a to celkovú dĺžku konania, jeho prerušenie v trvaní cca 8 rokov, podané trestné oznámenia a obranu žalovanej spoločnosti v zmenkovom konaní, dôvodnosť ktorej bol žalovaný ako žalobca v zmenkovom konaní v rámci svojho oprávnenia dispozície s predmetom konania, vyhodnotiť si na základe vlastného úsudku, možno považovať za dostatočne relevantné dôvody na zváženie si žalovaným ďalšieho pokračovania v konaní, a to aj z finančného hľadiska v súvislosti so vznikom ďalších trov. Za danej situácie nemožno preto späťvzatie žaloby žalovaným v zmenkovom konaní považovať za konanie smerujúce k zmareniu dohodnutej odkladacej podmienky, a to aj s prihliadnutím na to, že k späťvzatiu žaloby došlo so značným časovým odstupom od jej podania (niekoľko rokov), z čoho nevyplýva, že by žalovaný mal záujem na zmarení dohodnutej podmienky. Taktiež nebolo v konaní preukázané, že by z prípadného zmarenia tejto podmienky mal žalovaný prospech. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti, týkajúce sa priebehu zmenkového konania a späťvzatia žaloby žalovaným v tomto konaní a tiež vzhľadom na to, že v Mimosmēnečnom ujednaní sa žalovaný nezaviazal na zabezpečenie exekučného titulu, nepovažoval odvolací súd späťvzatie žaloby žalovaným ani za protiprávny úkon, príp. porušenie povinnosti, ktoré by zakladalo zodpovednosť žalovaného za škodu. Keďže vykonaným dokazovaním boli preukázané také okolnosti, týkajúce sa zmenkového konania a späťvzatia žaloby žalobcom, ktoré možno relevantne považovať za dôvody na späťvzatie žaloby v zmenkovom konaní, v rámci dispozičného oprávnenia žalovaného ako žalobcu v zmenkovom konaní, odvolací súd ďalšie žalobcom navrhnuté dokazovanie vyžiadanim spisu zmenkového konania a z vyšetrovacieho spisu z Krajského riaditeľstva policajného zboru v Bratislave, posúdil ako nadbytočné. Nedôvodne žalobca namietal, že súd prvej inštancie sa týmito jeho návrhmi nevysporiadal, keď z odôvodnenia je zrejmé, že všetky ďalšie návrhy žalobcu na vykonanie dokazovania zamietol z dôvodu, že ich vykonanie by nevedlo k objasneniu veci a nemalo by vplyv na meritórne rozhodnutie súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaný, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP. Žalobca je názoru, že v zmenkovom konaní žalovaná strana (in concreto spoločnosť GC System) nepredložila jediný relevantný doklad preukazujúci zaplatenie uplatnenej zmenky. K záveru, že údajne nielen v zmenkovom konaní, ale aj svedeckými výpoveďami G. a žalovaného, bolo údajne preukázané, že sporná zmenka bola zaplatená, dovolateľ uvádza, že predmetné vyvodenie si záveru súdu z výpovede žalovaného je dôsledkom zjavného porušenia rovnosti strán a celkovo popiera spravodlivý proces, pretože o merite sporu by v podstate mohol rozhodovať žalovaný svojimi tvrdeniami. Zároveň svedeckú výpoveď svedka G. ohľadne údajného zaplatenia zmenky žalobcovi nemožno považovať za dôveryhodnú, a navyše správnosť svojho tvrdenia nikdy nepodložil ani on a ani žalovaný žiadnymi relevantnými listinnými dôkazmi, či už v rámci vedeného súdneho konania, alebo už zastaveného zmenkového konania. Taktiež na predposlednom pojednávaní v rámci prvoinštančného konania sa právny zástupca žalovaného zaviazal, že zabezpečí listinné dôkazy preukazujúce zaplatenie predmetnej zmenky od G., avšak tieto listinné dôkazy predložené nikdy neboli, čím podľa názoru dovolateľa žalovaný preukázateľne neuniesol dôkazné bremeno svojho skutkového tvrdenia o údajnom zaplatení zmenky. Poukázaním na § 36 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka je dovolateľ názoru, že nespĺnenie odkladacej podmienky zámerne zmaril práve žalovaný, a to späťvzatím žaloby v zmenkovom konaní, v kauzálnom dôsledku ktorého došlo k následnému zastaveniu zmenkového konania. V tejto súvislosti uvádza, že žalobca pritom dokonca uhradil žalovanému všetky náklady súvisiace s uplatnením zmenkovej sumy. Podľa názoru dovolateľa záver odvolacieho súdu v rozsudku o údajnom preukázaní zaplatenia zmenkovej sumy ešte pred iniciovaním zmenkového konania je arbitrárny. Navyše predmetný záver nemá ani len podklad vo vykonanom dokazovaní, keďže súd mal vychádzať z výpovede svedka G., ktorý tvrdil, že údajne má doklady o zaplatení zmenky (tieto však nepredložil) a rovnako tvrdil, že v zmenkovom konaní bolo

preukázané zaplatenie zmenky vykonaným dokazovaním výsluchom svedkov. Súd si pritom ani len nevyžiadal zmenkový spis zo zmenkového konania, a to napriek skutočnosti, že žalobca navrhoval vyžiadanie predmetného súdneho spisu súdom už v podanej žalobe. Už len nevyžiadanim súdneho spisu pre danú vec relevantného zmenkového konania a relevantným nezdôvodnením nevykonania tohto žalobcom navrhovaného dôkazu, došlo k odňatiu spravodlivosti. Dovolateľ na záver navrhol, aby dovolací súd vydal uznesenie, ktorým zruší napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“, príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov zakladajúcich jeho opodstatnenosť. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

7. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd dôrazne pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej inštancie a súdy odvolacie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd; jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo

na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Dovolací súd zdôrazňuje, že z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03).

11. V danom prípade žalobca vytýka súdom oboch inštancií nedostatky, ku ktorým podľa neho došlo v procese obstarávania skutkových podkladov nevyhnutných pre rozhodnutie. K tejto argumentácii žalobcu treba uviesť, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999).

12. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

13. Najvyšší súd SR vo viacerých rozhodnutiach napr. sp. zn. 4 Cdo 100/2018, 5 Cdo 202/2018, 5 Cdo 138/2018, 5 Cdo 122/2019 vyslovil, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, k overeniu alebo vyvráteniu ktorej je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, už bolo doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, garantujúcimi strane sporu právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

13.1. V posudzovanej veci dovolací súd takúto vadu nezistil. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, prečo nepovažovali za potrebné vykonať ďalšie žalobcom navrhnuté dôkazy (porovnaj bod 19. rozsudku súdu prvej inštancie a body 9. a 10. rozsudku odvolacieho súdu), pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za primerané.

14. Procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje žalobca zreteľne tiež z právnych záverov súdov oboch inštancií, na ktorých založili svoje rozhodnutia. Už za účinnosti predchádzajúcej

právnej úpravy sa ale judikatúra najvyššieho súdu ustálila na názore, podľa ktorého sa realizácia procesných oprávnení neznesie účastníkovi právnym posúdením veci (viď R 54/2012). Súčasne rozhodovacia prax dovolacieho súdu zotrváva na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (R 24/2017 a sp. zn. 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018). Tieto právne závery nepovažuje ústavný súd za ústavnoprávne neakceptovateľné (I. ÚS 61/2019).

15. K námietkam arbitrárnosti a nedostatku odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd najprv udáva, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí vychádzať aj z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (viď IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

16. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie (ktoré je nevyhnutné posudzovať v ich vzájomnej jednote) spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojoľné). Odvolací súd v bodoch 7., 8., a 9. rozsudku reagujúc aj na odvolacie námietky žalobcu uviedol, že vzhľadom na celkovú dĺžku zmenkového konania, jeho prerušenie v trvaní cca 8 rokov, podané trestné oznámenia a obranu žalovanej spoločnosti v zmenkovom konaní, dôvodnosť ktorej bol žalovaný ako žalobca v zmenkovom konaní v rámci svojho oprávnenia dispozície s predmetom konania, vyhodnotiť si na základe vlastného úsudku, možno považovať za dostatočne relevantné dôvody na zváženie si žalovaným ďalšieho pokračovania v konaní, a to aj z finančného hľadiska v súvislosti so vznikom ďalších trov. Za danej situácie nemožno preto späťvzatie žaloby žalovaným v zmenkovom konaní považovať za konanie smerujúce k zmareniu dohodnutej odkladacej podmienky, a to aj s prihliadnutím na to, že k späťvzatiu žaloby došlo so značným časovým odstupom od jej podania (niekoľko rokov), z čoho nevyplýva, že by žalovaný mal záujem na zmarení dohodnutej podmienky. Taktiež nebolo v konaní preukázané, že by z prípadného zmarenia tejto podmienky mal žalovaný prospech. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti, týkajúce sa priebehu zmenkového konania a späťvzatia žaloby žalovaným v tomto konaní a tiež vzhľadom na to, že v Mimosmēnečnom ujednaní sa žalovaný nezaviazal na zabezpečenie exekučného titulu, nepovažoval dovolací súd späťvzatie žaloby žalovaným ani za protiprávny úkon, príp. porušenie povinnosti, ktoré by zakladalo zodpovednosť žalovaného za škodu. Keďže vykonaným dokazovaním boli preukázané také

okolnosti, týkajúce sa zmenkového konania a späťvzatia žaloby žalobcom, ktoré možno relevantne považovať za dôvody na späťvzatie žaloby v zmenkovom konaní, v rámci dispozičného oprávnenia žalovaného ako žalobcu v zmenkovom konaní odvolací súd ďalšie žalobcom navrhnuté dokazovanie vyžiadanim spisu zmenkového konania a z vyšetrovacieho spisu z Krajského riaditeľstva policajného zboru v Bratislave, posúdil ako nadbytočné. Odôvodnenie obidvoch rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe dospeli sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalobca v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi v základnom konaní.

17. Na záver dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolanie žalobcu je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné. Dovolací súd preto rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP.

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd aplikujúc zásadu úspechu tak, že v dovolacom konaní úspešnému žalovanému priznal voči neúspešnému dovolateľovi náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.